

Innovatív kezdeményezés a katasztrófavédelemben - az Interreg Central Europe LOCALIENCE projekt bemutatása

An innovative initiative in disaster management - presentation of the Interreg Central Europe LOCALIENCE project

Dr. Bognár Balázs t. dandártábornok
Vas Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
igazgató
Email: balazs.bognar@katved.gov.hu
ORCID: 0000-0002-6029-1917

Kiss Péter t. alezredes
Vas Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
polgári védelmi felügyelő
Email: peter.kiss@katved.gov.hu
ORCID: 0000-0002-8667-4705

Az Interreg Central Europe program az Európai Unió olyan programja, amely egész Közép-Európában elősegíti a közintézmények, magánvállalkozások és civil társadalmi szervezetek közötti együttműködést. A programban olyan transznacionális együttműködési projekteket támogatnak, amelyek képesek fejlődést generálni, új válaszokat adnak a XXI. század kihívásaira Közép-Európában. A program az olyan innovatív projektötleteket preferálja, amelyek hozzájárulnak a régió zöldebbé, intelligensebbé, összekapcsoltabbá vagy integráltabbá tételéhez. A projektötletek összegyűjtése érdekében rendszeresen pályázati felhívásokat tesznek közzé. A 2021-2027 közötti programozási időszakban eddig 53 projektet választottak ki 2022. decemberében támogatásra. A projektekből 9 különböző országból 559 partner működik együtt, hogy a Program célkitűzéseinek megfelelően dolgozzanak egy élhetőbb Közép-Európáért. A pályázatok közel 100 millió eurós költségvetéssel kerültek támogatásra, melynek keretében kb. 2 – 5 millió euró támogatást kapnak a projektek. A pályázatok kritériumai, hogy ágazatokon átívelő megközelítést alkalmazzanak, horizontálisan és vertikálisan is együttműködjenek a partnerszervezetek. Releváns elvárás, hogy logikus felépítésű, a szakpolitikai és stratégiai szinergiákat, és innovatív elemeket tartalmazzanak.

A kritériumok mellett 4 fő prioritásnak és 9 alprioritásnak kell megfelelnie egy projektnek. Ezek a prioritások a Smart, Green, Connected, és a Governance. A Vas Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság a 2. prioritás Green (Együttműködés egy zöldebb Közép-Európáért), 2.2. alprioritásában (Az éghajlat-változási kockázatokkal szembeni ellenálló képesség növelése Közép-Európában) érintett projektben vesz részt. A LOCALIENCE projektben a Vas Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságon kívül további 10 partner szervezet dolgozik együttműködésben.

A tanulmányban a LOCALIENCE projektünket elhelyeztük az Európai Kutatási Térség, a Horizon Europe keretprogram és a Uniós katasztrófavédelmi Reziliencia célok kontextusában. A projekt kiválóan illeszkedik mindegyik szakpolitikai háttérhez, és azokkal megfelelő szinergiában van.

A LOCALIENCE = LOCAL + RESILIENCE címet viselő pályázat célja, hogy a szélsőséges időjárási eseményekre való reagáló képességet és ellenálló képességet fejlessze a régióban, a katasztrófavédelmi, vízgazdálkodási, tűzoltó- és mentési szereplők együttműködését javítsa, magas szintű szakmai logika alapján a helyi szintű, nem hivatásos lakossági és civil szereplőkkel való kapcsolatot szorosabbra fűzze.

A LOCALIENCE alapvető partnerségi törekvése az volt, hogy összegyűjtse a legfontosabb szakmai és politikai szereplőket, a katasztrófavédelmi szakértőket az érintett országokból.

Magyarországon minisztérium, nemzeti és területi szakmai szereplők, területi önkormányzat; Ausztriában nemzeti és területi szakmai szereplők; Csehországban minisztérium, nemzeti szakmai szereplők területi kirendeltségekkel, tudásközvetítő és kutató intézmények; Szlovéniában minisztériumi ügynökség és szakmai szervezet, nagyvárosi szakmai szereplő; Lengyelországban nemzeti kutatási/akadémiai szereplő, közvetlenül együttműködő oktatási intézmény, és területi szakmai szereplők kerültek be a programba. A projektben a résztvevő partnerek teljes körűsége lehetővé teszi a specifikus koordináció hatékony elosztását, a felelősségek megosztását a projekten belül, a partnerek sajátos intézményi képességeinek megfelelően.

A projekt futamideje 3 év (2023. április – 2026. március), mely alatt 3 munkacsomagban történik a feladat végrehajtása. A 1. munkacsomag a közös cselekvési tervezés, nyomon követés és a szakpolitika fejlesztésének eszközeire fókuszál, a 2. munkacsomag az állami és civil érdekelt felek felkészültségének, proaktivitásának és szerepvállalásának erősítését végzi, a 3. munkacsomag a helyi együttműködést erősítő megoldások kidolgozását és tesztelését helyezi előtérbe. Mindegyik magában foglalja a közös munkaértekezletek, a helyi tevékenységek és rendezvények szervezését, és a közös projektkimeneteket.

Az irányító hatóság tájékoztatása alapján a LOCALIENCE projekt kiemelt figyelmet kap az Európai Uniótól. A figyelmet az indokolja, hogy egyrészt az 1. felhívás "zöld" prioritásának legmagasabb pontszámot elért pályázata, másrészt külön kiemelték és jónak tartják, hogy minden partner számára értéket teremt (tudáscsere, képzés, kísérleti projektek, fenntartható eredmények). A kiemelt érdeklődés miatt megnövekedett elvárások vannak a projekttel szemben az Európai Unió és az európai uniós országok részéről. Az elvárások és az érdeklődés azt jelzi, hogy a továbbiakban nyomon követési tevékenységekben, a tudásmegosztásban és spin-off projektek megvalósítására való felkérésekben is számolnak a projekt outputjaival.

Kulcsszavak: katasztrófavédelem, extrém időjárás, válaszok, reziliencia, projekt

Keywords: disaster management, extreme weather, responses, resilience, project